MBT • ברית פיקוח
רואי חשבון

אסטרטגיה לניהול אנרגטי בקיבוצים ומפעלים

אוקטובר 2013
חוזר מקצועי מספר 88/13

בשנים האחרונות חלו מספר רב של התפתחויות במשק האנרגיה בישראל, ובין השאר ניתן למנות את הנקודות שלהלן:

- התחלת הזרמתו של גז טבעי ממאגר תמר לצרכנים פרטיים, והסדרת תחום ההולכה והחלוקה של הגז הטבעי.
- התחלת פעילותם המסחרית של יצרני חשמל פרטיים, הן ברמה הארצית והן ברמה האזורית בטכנולוגית קו גנרציה.
- ישום הרפורמה במשק החשמל הקיבוצית הידועה בשם "המתווה להסדרת פעילותם החוקית של מחלקי חשמל היסטוריים".
- התפתחויות בטכנולוגיה ובמודלים הכלכליים של פרויקטים סולאריים וטורבינות רוח, הן בהסדרים התעריפים והן בהסדרה הצרכנית של "מונה נטו"
- התפתחות הטכנולוגיה של יצור חשמל מביו-גז הנפלט מפסולת אורגנית ומזבל בעלי חיים.
- התפתחויות בתחום הטכנולוגיה של התייעלות אנרגטית והרשתות החכמות.

התפתחויות אלו מציבות בפני הצרכנים הזדמנויות לניהול יעיל יותר של משק האנרגיה בכולל וחיסכון כספי ניכר, אולם יחד עם זאת ריבוי החלופות יוצר לעיתים "התנגשות" בין פרויקטים שונים, אשר השפעותיהם הינן בכיוונים מנוגדים.

לדוגמה, התקשרות הקיבוץ עם יצרן חשמל פרטי והוזלת תעריפי החשמל, תשנה את התחשיב הכלכלי של פרויקט סולארי בהסדרת "מונה נטו". לחלופין, ביצוע השקעות להתייעלות אנרגטית וצמצום צריכת החשמל, תשפיע גם על רווחיות חברת חלוקת החשמל של הקיבוץ, וגם על הכדאיות של יצור חשמל לצריכה עצמית.
דוגמה נוספת הינה בנוגע לבחינת הסבת מערכות חימום לגז טבעי, אל מול הקמת תחנת חשמל בקו-גנרציה, שתספק בנוסף לחשמל מוזל גם קיטור.

יש לקחת בחשבון שההזדמנויות בתחומי האנרגיה הינן ניכרות, ובמקרים רבים הן מחייבות ביצוע השקעות כספיות או קבלת החלטות בנוגע לפרויקטים חלופיים לתקופה ארוכה ובתנאי חוסר וודאות.

לפיכך, אנו ממליצים לבצע ניתוח מקיף של כל החלופות העומדות לפתחו של הקיבוץ או המפעל, ניתוח היתרונות והחסרונות בכל חלופה בטווח הקצר והארוך, ומתוך כך לקבל החלטות שימקסמו את הערך לטווח הארוך.

במבט יועצים הוקמה מחלקה ייעודית שמתמחה בתחומים השונים של כלכלת אנרגיה, מים ותשתיות, ואנו מציעים כיום את שירותינו לניתוח כולל של תחום האנרגיה בקיבוצים ובמפעלים.

בדבר שאלות נוספות ניתן לפנות לרו"ח אלון ראובני, בטלפון: 052-4771747
alonr@mbtcpa.co.il